

УДК 74.01/.09 + 72.021

ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ ВИСТАВКОВОГО ДИЗАЙНУ

Н. І. ШАХРАЙ

Київський національний університет технологій та дизайну

У статті обґрунтовується доцільність впровадження у програму підготовки фахівців напрямів з дизайну архітектурного середовища спеціального навчання сучасним вимогам до виставкового простору та методам і засобам його створення. Пропонується введення до учбової програми з предмету сучасні технології в інтер'єрі окремого розділу з комплексом практичних завдань зі створення тематичної виставки

Поняття про окремо взятий напрям у дизайні – як про виставочний – нерозривно пов'язане з виникненням сучасної виставкової індустрії у світі, та з так званим виставковим бумом в Україні й країнах СНД.

Найбільш пріоритетними для відвідувача стають тематичні вузькоспеціалізовані виставки. Задача павільйону та стенду – запам'ятатися. Стенди - це засоби візуальної комунікації. Упродовж 60-тих років минулого сторіччя поняття “модуль” стало своєрідним принципом проектування переважної більшості експозицій. Експозиція початку 21 сторіччя потребує оригінальності дизайнерських рішень у спорудженні й художньому оформленні стендів, що створило окремих напрям “ексклюзивного стенду” в сучасній виставковій діяльності.

Мета експонента – привабити увагу відвідувача зрозумілим повідомленням, адресованим до цільової аудиторії, архітектурою, відповідними кольоровими гами, компактними тематичними зображеннями й т.і. [1].

Як правило, на виставці існує декілька рівнів графічної інформації, що формується зверху донизу й від загального до окремого. Це – позначення розділів або крупних тем, напрямів руху, власне експозиційні плакати й етикетки до експонатів. Художні рішення на всіх рівнях повинні бути пов'язані та об'єднані загальною дизайн-концепцією. Одним із найбільш важливих компонентів виставки є освітлення, що має свою, оригінальну специфіку на відміну від загальноприйнятих систем освітлення житлових або офісних приміщень. Дані системи освітлення, швидше, можна порівняти з театральними.

Пошук системи зорового ряду – одне з серйозних завдань проєктанта експозиції.

Але специфіка виставкової діяльності припускає прискорене реагування на побажання експонентів з урахуванням реалізації авторської ідеї протягом найкоротших термінів; і велику кількість різноманітних матеріалів, які здатна поєднувати в собі сучасна експозиція, припускає кваліфіковані знання в області їхнього застосування. Авторська ідея, сформульована без опори на сучасні технічні засоби, ризикує виявитися нездійсненою. Весь творчий процес підготовки художнього оформлення павільйону або окремо взятого стенду базується на можливостях сучасного виробництва з урахуванням наявності певних матеріалів і спеціального устаткування, які надають можливість створювати різноманітні декоративно-інформаційних виставкових структур.

Об'єкти та методи дослідження

Дизайн виставок є однією з найбільш цікавих напрямків сучасного дизайну, що швидко розвиваються та поєднує в собі знання з архітектури, зображального мистецтва та графічного дизайну. Студентів також необхідно озброювати знаннями з історії, знайомити з актуальними проблемами та процесами сучасного виставкового дизайну.

Професійні знання з виставкового дизайну формуються за допомогою безлічі чинників, але особливу увагу завжди викликають точність задуму та професіоналізм реалізації кожного зі стендів. Іншими словами, його техніко-організаційні та естетичні параметри. Пам'ятаючи, що з п'яти даних людині каналів сприйняття на зір припадає майже 90% отримуваної з оточуючого середовища інформації, необхідно навчати майбутніх фахівців, що дизайнерське оформлення стенду залишається у край важливим за будь-яких обставин [2]. Виховуючи спеціалістів, необхідно постійно підкреслювати, що лише точне визначення ідеї стенду, реалізація цієї ідеї у просторі виставкової зали, забезпечить успіх дизайнерові, що слугуватиме передумовою успіху також і для учасників виставки. Іншим, не менш важливим етапом реалізації проекту є аналіз експонатів, що заплановані до виставлення, визначення їх необхідної та достатньої кількості, здійснення компоновання експонатів за групами, виконання вимог щодо їхньої демонстрації [3-5].

Студенти повинні усвідомлювати важливість визначення необхідних розмірів презентаційних площ, місць для бізнесових перемовин і наявності підсобних приміщень. Наступним етапом є розробка концепції та художньо-архітектурне проектування стенду, головною метою якого є вироблення єдиного дизайнерського рішення і розробка дизайнерського проекту, відповідно до поставлених вимог замовника.

Будь-яка тематична виставка, окрім текстового формату, має на увазі наявність виразного ряду візуальних символів, об'єднаних загальним напрямом.

Отже, до завдання дизайнера входить створення як загального художнього рішення тематичного виставочного простору, зрозумілого відвідувачеві з першого погляду, так і окремо взятого стенду, оригінального, але такого, що при цьому є частиною загальної експозиції.

Постановка завдання

Створення проекту виставкового стенду ставить перед дизайнером безліч завдань.

Конструкція повинна бути не лише гарною, але й високотехнологічною, відповідати вимогам часу. Це необхідно для прискореного будівництва стенду, яке одночасно передбачає і можливе багаторазове використання стенду в майбутньому. Для цього студенти повинні на практиці пройти необхідні почергові етапи: ознайомитися з вимогами замовника, проаналізувати і здійснити функціональне зонування експомісця, розробити концепцію дизайн-проекту, розробити технічний проект, авторськи проконтролювати виготовлення і монтаж стенду на виставці.

Таким чином є доцільним формування спеціальної методики викладання предмету сучасні технології для архітекторів та дизайнерів, яка передбачає окремий напрямок дизайну у виставковій діяльності, як синтез знань і навичок в області застосування сучасних матеріалів і технологій у сучасному дизайні.

Результати та їх обговорення

Студенти повинні бути готові до творчого пошуку такого дизайнерського рішення, яке б гармонійно поєднувало в собі передбачуваний художній образ, відповідало б іміджеві експонента, можливостям технічної реалізації проекту й базувалося б на основному мінімумі елементів оформлення. Дизайнер повинен віднайти саме таке рішення, яке виділятиме експонента серед інших учасників виставки і привертало б увагу відвідувачів виставки саме до конкретного стенду з виставленими товарами чи послугами.

Отже, завданням педагога є донести до студентів, що поняттям “виставковий дизайн” описують результат творчого процесу, скерованого на: художнє оформлення виставкового простору (приміщень, майданчиків, стендів, зон для відвідувачів та спільної активності, службових приміщень); розробку і створення графічних матеріалів, що використовуються під час підготовки та проведення виставок (елементи корпоративного стилю, сувенірна продукція, нагороди, дипломи, грамоти, релізи, плакати, запрошення, каталоги, інші інформаційно-рекламні матеріали).

Метою підготовки спеціалістів у галузі виставкового дизайну має бути постійна турбота викладачів про розвиток творчих здібностей студентів (майбутніх дизайнерів) і виявлення оригінальних рішень для подальшого їх втілення у виставкових технологіях.

Важливою складовою учбового процесу під час підготовки фахівців з виставкового дизайну в учбових закладах має бути ознайомлення студентів із передовими сучасними технологіями виставкової сфери, шляхами впровадження та втілення нових ідей у виставковий дизайн.

Окремим завданням для викладачів є розробка та постійне вдосконалення критеріїв оцінювання рівня знань майбутніх фахівців з виставкового дизайну.

Висновки

Підготовка виставки є складним процесом.

Він передбачає попереднє тематичне планування, опрацювання сценарію та вироблення чіткої концепції.

Праця повинна здійснюватися на основі визначеної художньої концепції, яка й стане програмою організації та підготовки майбутнього виставкового видовища.

Виконання такого роду завдань потребує й виховання спеціалістів особливого типу – дизайнерів – тобто таких фахівців, які поєднують володіння художнім смаком, вміння створювати концептуальні та конкретно-практичні образи об'єктів (у нашому випадку виставкових площ та стендів) з інженерними навичками, знанням з технологій будівництва приміщень і меблів, а також володіння інформацією про новітні технології.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лакшми Бхаскаран. Дизайн и время: Пер. с англ. - АРТ-Родник, 2007. – 19 с.
2. Литвинов В.В. Практика современной экспозиции. М.: Плакат, 1989. – 167 с.
3. <http://www.alpaca.ua/rus/info/articles/112/0/63/>
4. <http://www.expoua.com/Event/lang/ru/id/68472/>
5. <http://www.avers.ua/404missing>

Надійшла 08.07.2010